

Avelsstrategi för Beauceron

Innehållsförteckning

Bakgrundshistorik	3
Beauceronen idag	3
Vår framtida Beauceron	3
Population – Nuläge	4
Population – Målsättning	4
Fysisk Hälsa – Nuläge	5
Fysisk Hälsa – Målsättning	5
Mentalitet – Nuläge	6
Mentalitet – Målsättning	6
Exteriör – Nuläge	7
Exteriör – Målsättning	7
Sammanfattning avelsmål	7

Bilagor

Bilaga 1	Franska stamhundar
Bilaga 2	Svenska valpkullar
Bilaga 3	Avelsanalys
Bilaga 4	Ögonåkommor Frankrike
Bilaga 5	Försäkringsstatistik
Bilaga 6	HD-Statistik
Bilaga 7	Mentalprofiler – en jämförelse

Bakgrund / Historik

Beauceronen har sitt ursprung i Frankrike, där man i slutet av artonhundratalet betecknade gamla franska herdehundar av samma typ men släthårigt ansikte, hård och kort päls och kuperade öron som Chien de beauce, Beauceron och Bas Rouge.

Kroppen hade tan-teckning, framförallt längs ned på benen, vilket gav namnet ”Bas Rouge” (rödstrumpa). Pälsen var i allmänhet svart med tan-teckning men det fanns också grå, helt svarta och till och med helt röda hundar. Hundarna avlades på och valdes ut för sin förmåga att valla och vakta djurjordarna.

De tidigaste noteringarna om en ras kallad Beauceron finns i ett renässansmanuskript från 1578. 1809 skrev abboten Rozier en bok i vilken han nämnde en hund med lång päls (Berger de Brie) och en med kort päls (Berger de Beauce). På den första franska hundutställningen i Paris 1863 fanns Beauceron med och 1897 skapades den första klubben för ”Chien de bergere” (vallhundar).

På denna tid ansågs Briarden och Beauceron vara samma ras med två olika pälsvarianter. 1911 delades de två raserna och ”Club des amis de Beauceron” Franska Beuceronklubben bildades. Under världskriget var rasen nära utrotning och efter andra världskriget byggdes rasen upp från ett 50-tal utvalda individer.

I hemlandet registreras allt fler hundar – från 1620 st registrerade år 1976 till ca 4000 st år 2004. (Bilaga 1 Franska Stamhundar – historik och släktskap)

Till Sverige kom beauceronen 1988 då de två tikarna Candie De Vaux Rouges och Dorette De Patural importerades från Frankrike. Året därefter importerades den första hanen Fang Du Plessis Saint Loup från samma land. 1991 födde den första valpkullen, sedan dess har ca ett 60-tal beuceroner importerats från Frankrike, Belgien, Finland, Norge och Tyskland. I dagsläget finns 379 hundar registrerade varav ca 270 fortfarande är i livet.

Beauceronen idag

Den svenska beauceronen har trots sin ringa numerär visat sitt breda användningsområde men tävlingsresultat inom samtliga bruksgrenar och även inom dragsport. Inom spår, sök och lydnad finns flera hundar med resultat på elitnivå. I dagsläget finns hundar aktiva som räddningshundar, bevakningshundar och väktarhundar.

Vallanlagstestade hundar har också börjat visa sig och det finns idag hundar som arbetar aktivt som vallhundar inom både får och nöt besättningar. 2003 blev en beauceron vinnare i en draghunds-SM. Resultat i IPO finns också. Rasens mångsidighet, lättlärdhet och robusta fysik gör att den är lämplig för träning inom samtliga områden ovan.

Vår framtida Beauceron

Även i framtiden är Beauceronen en frisk och sund brukshund som lämpar sig för de traditionella bruksgrenarna och vallning men också som tjänstehundar inom räddning, polis och militärtjänst. Beauceronen har sina styrkor i sin fysiska arbetskapacitet och i sin stora anpassningsförmåga som gör att den med rätt träning kan formas till en allroundhund dvs inom samtliga områden ovan.

Population - Nuläge

Den svenska avelsbasen är mycket begränsad och den aktiva aveln genomförs i huvudsak av ett fåtal uppfödare (färre än 5). Samarbetet mellan uppfödarna om gemensamma avelsmål och rasproblem är obetydligt. Något strukturerat avelsutbyte inom landets görs inte i dagsläget och det finns inte heller något officiellt avelsråd som följer upp och publicerar fakta om avelsdata.

Under de senaste fem åren har antalet valpkullar per år varit 4-6 st och det totala antalet tikar som använts i avel till ca 20 st. Av dessa har hälften genererat mer än 1 kull. I dagsläget finns det ca 10 tikar i avel och antalet kullar har sedan 2000 legat konstant på 4-6 kullar per år. Antalet valpar per kull är i medeltal 7.5 (Bilaga 2 Svenska valpkullar)

Population – Målsättning

- Verka för att nytt blod tillförs den svenska populationen.
- Att hålla en låg inavelsgrad inom den svenska populationen kommer endast att vara möjligt genom att nytt blod tillförs.
- Sträva mot så obesläktade parningskombinationer som möjligt
- Verka för att utveckla och delta i ett internationellt arbete inom beauceronaveln. Samarbete är nödvändigt för att bredda avelsbasen i rasen.
- Bevaka inavelsgraden så att den 2012 ligger närmare 2%
- Nå en effektiv population/effektiv avelsbas på minst 50 hundar.

Avelsdjursanvändning

Den avelsanalys (Bilaga 3 avelsanalys) som genomförts av Genetica för Beauceronklubbens räkning påvisar problemet med att göra en korrekt inavelsberäkning för rasen då SKK's registerdata saknar födelsedata för ett stort antal utländska avelshundar. Analysen påvisar dock vikten att av att bredda avelsbasen genom att dels öka antalet obesläktade parningar men också begränsa användandet av varje enskild avelshund.

Den allmänna rekommendationen i små populationer är att en enskild hanhund endast får bli far åt högst 5% av avkommorna som produceras av en generation avelsdjur (ca 5 år). I stora populationer är motsvarande siffra 2%. Gällande Beauceronen är resonemanget emellertid, att trots rasens lilla population har Beauceronklubben valt att gå mot den lägra siffran 2% för att ytterligare försöka bredda aveln. Varje avelshund bör därför ha högst 2 kullar. Detta gäller såväl hanar som tikar. Beräkningen har gjorts på ett årsgenomsnitt på 30 registrerade valpar per år.

Fysisk hälsa – Nuläge

Ögonsjukdomar:

Ögonsjukdomar är inte ett stort problem inom rasen. I hemlandet Frankrike genomfördes i början av 90-talet en större undersökning som bekräftade detta. (Bilaga 4 Ögonsjukdomar – Frankrike)

I Sverige har två fall av glaukom påträffats, dessa i samma valpkull. Idagsläget finns inga kända fall av PRA. Ett fåtal av ”Cherry eye” eller inrullat ögonlock har påträffats. Rasklubben ska verka för att fortsatt uppföljning och kontroll så att dessa problem inte växer,

Autoimmuna sjukdomar

Ett flertal fall av allergier och reumatiska problem har påträffats inom rasen. I dagsläget saknas det dock tillräckliga fakta för att fastlägga en handlingsplan mot dessa sjukdomar men även detta område ska klubben bevaka och utreda vidare.

Övriga sjukdomar

Enligt statistik inhämtad från försäkringsbolag synes inte några rasspecifika sjukdomar förekomma. (Bilaga 5 Försäkringsstatistik)

Höfter och armbågar

De svenska Beauceronen har endast ett åtgärdsprogram vad gäller HD. Officiell röntgen vad det gäller armbågar AD har genomförts på rasklubbens begäran sedan 1997. Godkänd AD-status har gällt för valphänvisning sedan 1997-2003 för att sedan återgå till känd AD-status. Detta baserat på det faktum att AD-statusen de senaste fem åren legat på konstant låg nivå. (67 hundar röntgades mellan 99-2003 av dessa var 60 UA, 5 hundar hade lindriga pålagringar och 2 individer måttliga pålagringar). Sammanlagt har 1698 hundar röntgats mellan år 1990-2003 av dessa är 85%UA, 14% har lindriga och 1% har måttliga pålagringar. 53% av de svenska beauceronerna har röntgat armbågarna.

I dagsläget har beauceronen 73% friröntgade hundar, ca 19% har HD-grad C, grad D ca 7% och grad E ca 2%.

62% av de svenska beauceronerna har röntgat höfterna. (Bilaga 6 HD - Statistik)

Dessa siffror kan jämföras med motsvarande statistik från hemlandet åren 1992-2000 HD-grad 1 6,9 %, HD-grad 2 8,7% och HD-grad 3 3,3%.

Fysisk Hälsa - Målsättning

- Att inom en sjuårsperiod halvera antalet hundar med höftledsdysplasi.
- Att höja andelen undersökta hundar till 75% under samma tidsperiod.
- Att bevaka att andelen hundar med AD inte överstiger 15%.

Mentalitet – Nuläge

Beauceronen ska enligt rasstandarden vara en hund som uppför sig rättframt utan rädsla. Uttrycket skall vara frimodigt och aldrig vare sig elakt, räddhågat eller oroligt. Karaktären skall visa klokhets och mod.

Beauceronen ska också vara livlig samarbetsvillig hund som snabbt växlar aktivitetsnivå i paritet med omgivningens krav. Fysiskt oöm och robust är också begrepp som används för att beskriva rasen. Med ursprung i vaktandet boskapshund har rasen tillåtits att ha en viss reservation gentemot främlingar. Dagens samhälle ställer högre krav på hundars tillgänglighet och ned bakgrund av debatten om farliga hundar är tillgängligheten en av de egenskaper som bör prioriteras i framtiden.

119 hundar har genomfört MH varav 99 är genomförda med godkänt skottprov. 54 hundar har genomfört korningens mentaltest av dessa är 34 hundar godkända.

De egenskaper som omnämns i rasstandardens har inte i samtliga någon motsvarighet i de mentala utvärderingar som görs i dagens tester. Klokhets och elakhet finns inte med som begrepp, tolkar man frimodighet till att ungefär motsvara tillgänglighet/kontakt och att nyfikenhet och mod är ungefär samma egenskap får ändå ett flertal egenskaper som man kan utvärdera. Hot, rädsla, nyfikenhet/mod och tillgänglighet/kontakt är egenskaper som finns med i dagens beskrivningar och tester, Skottfasthet är en egenskap som värderas för samtliga bruksraser. En jämförelse av rasens mentalprofil (Bilaga 7 Mentalprofiler- en jämförelse) Mot övriga bruksraser gör att man kan dra slutsatsen att de viktigaste egenskaperna att förbättra är Tillgänglighet, skottfasthet och nyfikenhet/mod/dådkraft.

Mentalitet – Målsättning

- Rasklubben skall verka för en avel där skottfasthet, tillgänglighet och nyfikenhet/dådkraft är premierade egenskaper
- Målet är att öka antalet mentalbeskrivna hundar till 75% år 2012
- Målet är att halvera antalet skottberörda hundar på sju år.

Exteriör -Nuläge

Vid de utställningar och exteriörbeskrivningar som förevarit har inga genomgående och eller allvarliga brister förekommit. Notabelt är dock vissa avvikelser som för hög mankhöjd, för ljusa ögon eller för sotiga tan-tecken.

Ingen av dessa avvikelser är emellertid av sådan omfattning att specifika åtgärdsprogram erfordras. Däremot bör uppföljning ske genom fortsatt avläsning av utställningsprotokoll och exteriörbeskrivningar.

Exteriör – Målsättning

- Verka för att våra Beauceroner uppfyller kraven i rasstandarden
- Producera domarkompendier för att förbättra och öka kunskapen om rasen.
- Att genom information i klubbtidningen främja intresset för exteriören samt verka för att flera hundar exteriörbeskrivs.

Sammanfattning – Avelsmål

De viktigaste målsättningarna för beaucerons rasutveckling kan sammanfattas som.

- Öka antalet individer som används i avel – fler hundar i avel men färre kuller per hund, detta gäller både hanar och tikar.
- Öka antalet mentalbeskrivna hundar till 75% till år 2012. Bristen i mentaliteten främst skottberördhet, starka rädlereaktioner och bristande tillgänglighet begränsar rasens utveckling och spridning. Fler hundar med känd mentalstatus ger bättre förutsättning för framtida avelsurval.
- Öka antalet skottfasta hundar (beräknas årsvis) – halvera antalet skottberörda hundar till 2012.
- Öka antalet HD fria hundar till ca 85% år 2012.